

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

III. post Dominicam S. Trinitatis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

Osee 2.

ens igitur in seipfam suam plangit infelicitatem, suam insipientiam, suam ingratitudinem & malitiam. Porro de sponsi bonitate confidens, redire ad illum decernit, dicens: *Vadam & reuertar ad virum meum priorem, quia bene mihi erat tunc, magis quam nunc.* Videsne quomodo per hoc, quod viam eius Deus spinis sepiuit, per hoc quod ea, in quibus delectari solebat, amaritudinibus repleuit, quod post concupiscentias suas eam abire non finit, quod eam delinquere volentem virga corripuit, quod in chamo & frano maxillam eius constrinxit, illam ad sui cognitionem, ad respicientiamq; reduxit? Vides iam quod absque vi illata, seruata animi libertate hæc anima immutata est, & quæ in via erat perditionis ac inferni, ad Deum redire compulsa est?

Eccle. 18.
Psalm. 37.

Similem quoque parabolam habemus Euangelicam de filio prodigo, qui a patre suo patrimonio accepto, in regionem profectus longinquam, totam hoc quod accepit, in meretricios turpesq; ac superfluos vsus profudit. Cum itaque consumptis omnibus, iam non solum quod luxui, verum quod necessitati etiam opus esset, non haberet, cuidam ciui adhaesit, seruiens illi in custodiendis porcis. Vbi ingrauescente fame ad tantam est inopiam tandem redactus, vt de siliquis porcorum ventrem cuperet reficere esuriertem, sed nemo illi dabat. Fames igitur & calamitas quam patiebatur, illum in se reduxit, vt videret insipientiam suam atque suum cognosceret errorem.

Lucæ 15.

Quocirca in se reuersus dixit, *Quanti mercen. vij. bundant in domo patris mei panibus, ego autem hic fame pereo? Surgam igitur & ibo ad patrem meum, & dicam ei: Pater peccavi in celum & coram te. iam non sum dignus vocari filius tuus, sed fac me sicut vnum de mercenarijs tuis.* Vides quid illi profuerit fames & calamitas? Nunquid enim scelerum suorum, dum sumptus ad huc ad peccandum patrimonium suppeditare, illum pœnituit? Num ad patrem tunc sibi redeundum statuit? Minimè. Caterum vbi nihil ei non defuit, vbi miseriam expertus est, vbi infelix hic esse cepit, pœnitens ad patrem salubri consilio statuit redire. Occasiones igitur dum diuina misericordia nos conuertendi quærit, dum per multa occurrentia vel aduersa vel iucunda ex nolentibus, nos (salua nostra libertate arbitrij) volentes facit, dicitur compellere nos intrare. Beati qui sic compelluntur, vt velint. Huiusmodi enim compulsio, non violentia, aut coactio est, sed introductio, & blanda, felixq; mutatio. Quam nobis Dominus noster Iesus Christus largiatur, qui est in secula benedictus, Amen.

Compelli intrare quinam dicantur.

Lucæ 4.

DOMINICA III. POST DOMINICAM S.
Trinitatis, Epistola, I. Petri V.

Miliamini sub potenti manu Dei, vt vos exaltet in tempore visitationis. Omnem sollicitudinem vestram proyicientes in eum, quoniam ipsa cura est de vobis. Sobrii estote & vigilate, quia aduersarius vester diabolus tanquã leo rugiens circumsistit, querens quem deuoret. Cui resistite fortes in fide, scientes eandem passionem ei, que in mundo est, vestra fraternitati fieri. Deus autem omnis gratia, qui vocauit nos in æternam suam gloriam, in Christo Iesu modicum passum esse perficit

perficeret, confirmabit, solidabitq. Ipsi gloria & imperium, in secula seculorum, Amen.

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

Multa eruditione beatissimus Petrus hic nos instituit Apostolus. Primo enim ad humilitatem, quae basis est vniuersi spiritualis aedificii nostri, hortatur nos dicens: Humiliamini sub potenti manu Dei. Quasi dicat: Viles existimate vos, & nihil esse coram Deo, agnoscentes in-
 gratitudinem vestram, desidiam, atque animi infirmitatem, sub Dei omni-
 potentia, virtute ac iustitia, cui vt subiecti sitis, necesse est. Constat autem
 humilitas vera primo in obedientia, ne te contra Dei erigas praecipuum, ne
 contempnas illud, aut negligas. Deinde in vera poenitentia, vt de peccatis tu-
 is, nihil tibi blandiaris, te non excuses, sed vituperes ac iudices. Quantum
 enim Deo displicet superbia peccatoris, tantum poenitentis humilitas, atq;
 verecundia ei placet. Tertio consistit humilitas in vera patientia, qua fla-
 gellata pro peccatis tuis de manu Domini suscipias, patienterq; feras. Fla-
 gellatus fuit Pharaos, & induruit: flagellatus est Nabuchodonosor, & inge-
 mit. Ille ad obstinationem, hic ad poenitentiam, hic ad damnationem, hic
 ad salutem proficiens. Quarto, sita est in reuerentia, qua bene sentias, qua
 diligas, qua honorem denique tuis praepositis, ac superioribus exhibe-
 as. Humiliamini igitur vltro sub Deo, & pro illius honore sub homini-
 bus. Quod si feceritis, vosq; subieceritis, & eius manum tuleritis patientis-
 sime, cum magno fructu id facietis. Itaque humiliamini, vt exaltet vos in
 tempore visitationis, quum scilicet aduenerit ad iudicandos vos, aut in
 morte singulariter, aut generatim in fine mundi, vt vnicuique iuxta merita
 sua retribuatur. Proinde nunc humiles estote, vt tunc gloriosi inueniamini.
 Omnem sollicitudinem vestram projicientes in eum, no eam tantum, quae
 est pro temporalibus rebus, sed omnem, puta pro quibusuis necessitatibus
 vestris. Sitq; posthac vna vobis duntaxat cura, humiliari scilicet per de-
 pressionem, ac mortificationem, per abnegationem, per poenitentiam, per
 obedientiam, per patientiam, & per praetoruu vestroru reuerentiam, quonia
 Deo ipsi cura est de vobis. Est enim humiliu protector Dominus, sicut Pfal-
 mus dicit: *Custodiens paruulos Dominus humiliatus sum & liberauit me.* Huius
 modi paruulus fuit Abraham, cui dixit Dominus: *Nolite timere Abraham ego
 protector tuus sum.* Et certe quanta fuerit Deo cura de illo, sacra testatur Scri-
 ptura. Siquidem in Vr Chaldaeoru, & dum peregrinaretur vel in Aegypto, vel
 in Palestina, vel dum praeliaretur contra quatuor reges, & numeratis verna-
 culis suis illos insequens, qua abduxerant praedam omnem de illoru manu
 excutiens recuperaret, num de Abraham cura Deo nulla fuit? Itaq; sequitur:
 Sobrius estote. Sobrietas pulcherrima est virtus, sita no tantu in restricto vsu
 corporalis alimeti, sed omniu reru etiã, quae pertinet ad voluptate, vel ani-
 mi vel corporis. Nam sobrietas non in his tantu quibus carni, sed in his etiã
 quibus spiritui seruitur, puta in lectioe, scientia, meditatione & corporis af-
 fectioe est necessaria: vt nihil immodestũ, nihil no reueratũ, nihil no ratio-
 nabile ac discretũ in nobis fiat. Estote igitur sobrij & vigilate per studia, ex-
 ercicia, operaq; bona, ne vsqua offensionem diuinã, nec machinatiõem diabolicã

humilitas
vera in qui-
bus consistat.

I.

II.

III.

Exod. 9. 12.
& 14.

III.

Apoca. 27.

Sollicitudo
omnis vt in
Deum reij-
cienda.

Sapient. 6.
Psalms. 114.
Genes. 15.

Genes. 11.
Genes. 14.

Sobrietas in
quibus sita
sit.

in vobis detur locus, quia aduersarius vester diabolus, quē continuē vobis quomodo habetis insidiantē, ita semper suspectū habere, atq; contra eundē in armis esse vos decet. Hic tanquā leo rugiens circumit implacabili odio vos persequēs, & occasiones, studia vestra, naturales conditiones, & occupationes vestras considerans, quærīt quē deuoret, seu quē per mortale peccatū, per quē amissionem gratiæ diuinæ sibi incorporet. Cui fortes resistite in fide. Fortes decet ad resistendum hosti nos exhibere. Itaque fortitudo animi in pugna est necessaria, omnisquē procul abijciendā, tam ignauiā, quam pusillanimitas. Resistite autem in fide, credentes ē cælo auxilium vobis affuturum. Quod in fide quoque imploretis à Domino, nec in vobis confidatis, sed in Dei adiutorio: quo vos erigatis contra diabolum, cuius nulla est virtus, vbi illi fides resisterit. *Resistite igitur diabolo, & fugiet à vobis.* Nec vos molestie huius tædeat, scientes vos non solos esse, quibus bellum est cum diabolo, sed vestræ fraternitati, hoc est, omnibus electis, qui in mundo sunt, passionem quoque hanc euenire. *Militia namque est vita hominis super terram. Item omnes qui placuerunt Deo, per multas tribulationes transferunt fideles.* Deus autem omnis gratiæ benignissimus collator: Nihil enim nobis debetur prohib, quæ nos soli hic abique Dei gratia gessimus, quam pœnæ & supplicia. Quippe qui à nobis ipsi nihil habemus aliud quam non esse, ab omni bono disticere, ad vitia, ad nostri destructionem, ad perditionem quoque proclites esse, & in peccata non tam labi quàm ruere. Reliqua quæcunque bona sunt, à Deo sunt. Itaque Deus omnis gratiæ, qui vocauit nos in gloriam suam, et adoptionis simus hic per gratiam eius filij, atque bonorum cælestium hæredes in Christo Iesu, seu per Christum Iesum, modicum quidem passos. Passio est introductio in gloriam, quandoquidem de Christo scriptum est: *Opportet ut Christum pati, & sic intrare in gloriam suam.* De filijs quoque Zebedæi scriptum est, quod petentibus per matrem confessum cum Christo in eius regno, respondit Christus: *Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum!* Significans nimirum passionem necessariam ingredi volentibus in gloriam æternam. Dicit autem Petrus hic modicum quidem passos. *Quare modicū æstimat? Quia præsentis vitæ omnis afflictio modica & momentanea est comparata immensitati gaudij cælestis.* Sequitur: Ipse, hoc est, Deus, qui in vobis cœpit, perficiet, consummabitq; gratiam suam in vobis operantem, ipse voluntatem vestram bonam confirmabitq; perseverantia. Ipse denique hanc roborabit ne deficiatis in tribulationibus. Ipsi gloria, quo omnes illum adorent, prædicent, ac laudent. Ipsi imperium, cui omnes sese subiciant in secula seculorum, Amen.

EXEGESIS EVANGELII DOMINICÆ III.
post Dominicam Sanctissimæ Trinitatis. Luca XX.

Prima Dominica S. Trinitatis succedente Dominicæ Dominus nos ad timorem compungi voluit, saltem seruilem: historiā de epulone natans miseram, quo nos mundo non fideremus, temporalitatis disceremus contemnere, carere gaudijs, illicitisq; quibuscunque voluptatibus. Sequenti post illam Dominica allicit nos ad cœnæ cælestis desiderium, memores nos esse volens vocationis nostræ, & parata omnia quæ sunt nobis ad salutem necessaria, modo voluntas bona, studiumq; veniendi accedat.

In hac:

Isaob. 4.

Iob 7.
Iudith 8.

Rom. 8.

Lucæ 24.
Matth. 6.

Marc. 10.

2. Corin. 4.

Lucæ 16.

Lucæ 14.

In hac tertia Dominica nos peccatores inuitamur ad accessum ipsius Saluatoris per penitentiam. Qua in re ne terreamur Dei iustitia, misericordia nobis proponitur nostri Saluatoris, nunciaturque gaudium fieri in caelo super peccatore penitentiam agente. Tantum abest, ut peccator penitens non audiatur, aut non mereatur veniam. De hoc est Euangelium hodiernum.

Erant appropinquantibus ad Iesum publicani & peccatores, ut audirent illum.

Dominus noster Iesus Christus, non semel verbo, opereque, cur in mundum venerit, monstrauit. Nempe, ut quae perierant, oues resuscitaret, quod aberrasset reduceret, quod infirmum sanaret, & ut totum dicam, ut peccatores sibi reconciliaret. Dignatio misericordissima haec fuit, non necessitas. Nemine enim eget Deus. Propter peccatores igitur cum venisse, in mundum certissimo constat. Propter peccatores incarnatus est, passus est, & mortuus est. Et quid propter peccatores non fecit? Quid propter peccatores non tolerauit? Verum propter quos peccatores inquis? Quandoquidem scriptum est: *Altissimus odio habet peccatores*. Nunquid propter eos qui suas defendunt sordes, qui gloriatur in peccatis suis, & qui in transgressionibus praecceptorum diuinorum perseuerant? Minimè. *Nemini enim mandauit Deus, nemini* consentit (tamen non semper impediatur) *impie agere*. Siquidem scriptum est: *Altissimo odio est impius & impietas eius*. Cum his itaque peccatoribus nullam habet Deus familiaritatem (nouit enim qui sunt eius) utpote induratis & reprobis. Nouit cum quibus peccatoribus conuersaretur: nempe his qui illum desiderabant, & quibus se poterat exhibere Saluatorem. Quod enim omnibus aequè non se exhibet Saluatorem, ex ipsius impotentia non est, sed quia illum suis malitijs à se homines excludunt. Neminem enim ad bonum cogit, ne virtus non sit virtus, sed violentia. Sunt igitur alij peccatores qui odium peccata sua, qui se peccatores erubescunt, qui alios iustos a stimant omnes, praeter se. Oculos suos in se retorquent, sua peccata attendunt, seipsum accusant. De alienis peccatis nihil se occupant, nec iudicant. De omnibus enim melius, quam de se ipsis sentiunt, ideo se continue plangunt. Quamdiu tamen (quicquid fecerint) Christus ad eos non venerit, aut ipsi venerint ad Christum, tamdiu adhuc peccatores manent. Ad hos peccatores (quia sunt humiles & sibi cogniti) accedit Christus, cum his manducat & bibit, non ut foueat, palpet & lactet in peccatis, sed ut eos à peccatis eripiat, & super eorum gaudeat penitentia, faciatque inde conuiuium in regno caelesti & gaudium. Eam ob rem Dominus tam exhibuit se affabilem, benignum, misericordem, pium, ac dulcem, ut peccatores huiusmodi humiles sumptis animis, resumptaque fiducia appropinquarent ad se. Appropinquantibus autem non gressu corporis tantum, sed & mente. Nil enim pedibus tantum accessisse profuisset, si corde à longè, & à Christo alieni stetissent. Ad hanc accessionem admonet nos Psalmus, dicens: *Accedite ad eum & illuminamini, & facies vestrae non confundentur*. Certè non confundentur, quia nemini Deus peccata impropere, eadem corrigere volenti. Et Iacobus ait: *Appropinquate Deo, & appropinquabit vobis*. Fecerunt hoc Matthaeus, Zachaeus, Maria Magdalena, & reliqui innumeri, quibus illud Pauli quadrabit dictum:

NNN 3. Qui

Matth. 17.
Esa. 53.
Matth. 10.
Psalm. 15.

Eccle. 12.

Eccle. 15.

Sapient. 14.

1. Tim. 2.

Peccatores
quinam reci-
piantur à
Christo.

Psalm. 12.

Iacob. 1.

Matth. 9.

Luc. 10.

Mate. 16.

Ephes. 2.
Appropin-
quatio ad De-
um laudabi-
lis quæ.

Qui eratis aliquando longè, nunc propè facti estis. Appropinquatio igitur illa lau-
 datur, vbi vita & moribus ad Christum acceditur, vbi totius vitæ agitur
 conuersio ad Deum.

Et murmurabant scribæ & pharisæi, dicentes: Quia hic pec-
 catores recipit, & manducat cum illis.

Eccle. 9.
Psal. 100.

Quamuis scriptum sit: *Viri iusti sint tibi commensales*, & in Psalmo legatur:
Superbo oculo & insatiabili co. de. cum hoc non edebam: quo Pharisæi quoq; Chri-
 stum rem facere illicitam putabant, quod peccatoribus se præbuit amabi-
 lem, & in conuersatione communem, haudquaquam Christo nocere potuit

Conuersari
cum impro-
bis quibus
licitum sit.

cum peccatoribus edere & conuersari. Proinde quemadmodum infirmio-
 res homines sunt ab improborum conuersatione dehortandi, ne ab eis discant
 quod deforme sit imitari: ita laudandi sunt perfecti, qui se communes
 exhibent peccatoribus, non quod negligentia abominacionesque eorum il-
 lis placeant, sed vt ad correctionem eos vitam, tam verbo, quam vitæ ex-
 emplo reducant. Hoc modo quoque Christum, qui inquinari non potuit,
 qui ad hoc venerat, vt ex peccatoribus iustos, ex infirmis faceret sanos, de-
 cebat maximè, vt perinde ac medicus inter ægros, inter peccatores Saluator,
 affabilis ac mansuetus videretur. Murmurabant autem Pharisæi a duersus
 illum, qui compati debuerant peccatoribus, & super his poenitentibus
 (quod Angeli quoque faciunt) gaudere. Sed reuera compertissimum est,

Gregor.

quod magnus sentit Gregorius, falsam iustitiam (cuiusmodi pharisæica erat)
 habere indignationem, veram habere compassionem. Indignabantur falsi
 iusti his, qui veri esse iusti satagebant. Super iniquos enim, & verus, & fal-

Ira iusti quid
sit, quidve
intendat.

sus irascitur iustus, dissimili tamen animo & mente. Iustus enim verus iras-
 citur ex zelo, ac amore iustitiæ, falsus autem iustus liuore irascitur vindi-
 cæ. Spernit enim, cui irascitur, proximum suum. Iustus sæpenuero durioribus
 verbis aggreditur in corrigendo proximum, internam tamen illum
 seruare dulcedinem charitatis. Intellige fili patrem tibi peccanti irascen-
 tem. Ideo enim tibi irascitur, ideo te arguit, vt à peccatis retractum te faciat
 meliorem. Porro mali non sciunt corrigere, quia finem correctionis non
 querunt, nec ex charitate arguunt, sed vt dedecore, ignominiaque homines
 afficiant. Non igitur zelus rectus, sed superbia, arrogantia, & liuor in Pha-
 risæis erat, qui peccatores despiciebant, se illis præferentes. Peccatorum
 namque consortia non ideo, ne illorum fallerentur, paulatimque abducerentur
 erroribus, fugiebant, sed quia eos vt se indignos despiciebant, atque
 cum quibus ipsi iustiores non debeant conuersari, illos spernebant. Eam ob-
 rem Christum, aliosque iustos inquinari ex conuersatione familiari, cum
 peccatoribus existimabant. Huiusmodi Simon ille erat, qui Dominum re-
 cepit conuiuio, in quo mulier peccatrix ad Dominum accessit, suis lachry-
 mis pedes eius lauans. Quod cernens Simon intra se cogitans, dicebat: Si hic
 esset Propheta, sciret vtique, quæ & qualis est mulier quæ tangit eum, quia
 peccatrix est. Putabat enim Domino, vt se tangendum præberet peccatrici,
 non conuenire: haud dubium, si ad suos mulier pedes venisset, calceibus eam
 repulsurus. Pharisæi autem duas causas se habere putabant murmurandi,

Lucæ 7.

Murmuratio
pharisæorum

puta

puta quod Christus peccatores reciperet, & cum illis manducaret. Grandis Pharisæorum querimonia, quod iuxta Prophetam, Dominus esset clemens & misericors, patiens & multum misericors, præstabilisque super malitia. Grande crimen, ac Pharisæorum censura dignum, quod Dominus ad se redeuntes peccatores benignè suscipere, resuscitans de pulvere inopes virtute, & de stercore eleuans peccatorum pauperes, vt collocet eos cum principibus populi sui caelestis. Hoc modo frater quoque senior quum domum ex agro rediret, audiretq; ob fratris sui reditum, qui luxu omne in honestè patrimonium suum consumperat, patrem conuiuantem, & omnem familiam gaudentem, inuidit, atq; (qui simul propter eam gaudere debuerat) intrare noluit. Hoc modo Pharisæi quoq; non probabant, sed rem aestimabant indignam, quod cum peccatoribus manducaret Christus. Se verò, cum quibus ederet, haud dubium aestimabant dignos. Verum, cum superbiam eorumque liuorem nõ ignoraret Christus, audi tamen quam benignè cum his liuidis murmuratoribus agat. Neque enim eos durè obiurgat, sed piè instruit per parabolam. Ideo sequitur:

Et ait ad illos parabolam istam, dicens: Quis ex vobis homo, qui habet centum oues, & si perdidit vnā ex illis, nonne dimittit nonaginta nouem in deserto, & vadit ad illam quæ perierat, donec inueniat eam?

In hac parabola nihil vult dicere aliud, quam iniuste illos murmurare super hoc, quod animas ipse diabolica fraude amissas, atque abductas quaerere reducendas: quando quidem qui centum habet oues, vnā si perdidit, requirit, reducereque satagit in locum & ordinem vnde excidit. Quod quare non similiter est faciendum in animabus, si id sit de ouibus? Homo itaque ille Deus est, qui habet centum oues, id est, vniuersitatem creaturarum, Angelorum & hominum. Per nonaginta autem nouem indicat choros Angelorum, quibus si adhuc vna addatur, fiunt centum. Sant itaque Angeli oues per innocentiam, obedientiam & dilectionem. Est quoque natura humana ouis, sed quæ in primo homine seducta aberrauit ac perijt, vt Psalmista habet: *Erraui sicut ouis quæ perijt*. Et Esaias ait: *Omnes nos quasi oues errauimus*. Hanc ouem perditam, nonaginta nouem alijs in deserto, hoc est, in celo (vbi pascua sunt aeternæ viriditatis) relicta, Dei Filius quaesuit. Hoc enim ipse fateatur, dicens: *Missus sum ad oues, quæ perierunt domus Israel*. Quomodo autem quaesuit? Carnem assumendo humanam, prædicando, miracula faciendo, patiendo iniurias, vitæ exempla monstrando, & nos sua morte redimendo. Quapropter in Ezechiele dicit: *Ecce ego ipse per me visita- bo oues meas, sicut pastor visitat gregem suum in die, quando fuerit in medio ouium suarum dispersarum*. Charissimi filij attendite, quantam in nos misericordiam rogauit Deus, quod qui Angelis peccantibus non pepercit, nobis non solum pepercit, sed pro nobis etiam delicta nostra soluit.

Et cum inuenerit, imponit in humeros suos gaudens.

Inuenit ouem perditam Deus, cum humanam naturam assumpsit, quā tunc in humeros suos imposuit, cum peccata nostra pertulit super lignum. Pro nobis enim omnibus ipse passus est, pro nobis vulneratus est,

contra Christum quid intenderit. loel. 2.

Psal. 112.

Luc. 15.

Angeli & homines cur vocentur oues.

Psal. 112.

Esai. 53.

Matth. 10.

Ezech. 34.

1. Pet. 2.

Ouis perditus quando re- perita fuerit. 1. Pet. 2.

Esaiz 53.
Esaiz 40.
Matth. 23.

& eius liuore sanati sumus. Nam & Pater de eo dicit: *Propter scelus populi mei percussus est.* Humeri ergo Christi, cornua sunt crucis, quibus nos vnde excideramus ad patriam, hoc est, ad ouile caeleste reportauit. Hoc Esaiz praedicens, dixit: *In brachio suo congregabit agnos, & in sinu suo leuabit, factus ipse portabit.* Oues dispersas per varias peccatorum concupiscentias Christus congregauit, vt ipsemet dicit: *Hierusalem, Hierusalem, quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum congregat gallina pullos suos sub alis, & noluisti.* Haec enim congregatio nihil aliud est, quam iustificatio peccatoris. In sinu suo agnos portare dicitur, cum ad se conuersos in pace & tranquillitate fouet conscientia. Tunc enim tranquilla tua potest esse conscientia, cum peccata tua damnas praeterita, & futura execraris. Foetas ipsas quoque portat. Foetae dicuntur animae illae, quae ex noua conuersione diuina gratia impregnantur, vt multitudinem operum pariat bonorum. Quas portat, dum in suo eas seruitio diuina consolatione confortat, vt non sentiant laborem.

Et veniens domum, conuocat amicos & vicinos, dicens illis: *Congratulamini mihi, quia inueni ouem meam quae perierat.*

In sua ascensione Christus haud dubium magno studio omnes Angelos, hominesque simul ascendenes refecit: potissimum quod ouem perditam, id est, naturam humanam ad pascua caelestia reduxit. Gratulandum enim maximum opere est in peccatoris conuersione. Primo, quod Christi imago reformata est. Secundo, quod fructus meritorum ac passionis Christi non est otiosus. Tertio, quod Angeli operam suam, hoc est, custodiam, protectionem & gubernationem, quam homini impendunt, non locarunt gratis, sed gaudium de anima habent saluata, & fructum suae percipiunt restorationis. Aduertendum quoque est quod dicit Dominus. *Non congratulamini ouem, cui maxime videbatur gratulandum, sed congratulamini mihi, quia Deo est gaudium vita nostra, & cum nos ad caelum reducimur, solennitatem laetitiae illius implemus.* Nam & laborem suum quem pro nobis fecit moriendo, quasi nihil reputat praeter amore nostri. Neque enim sibi dicit gratulandum, quia redemit, sed quia inuenit ouem, minorem aestimans suam vitam, quam ouem, vt quod comparauerat sanguine suo, inuenisse se dicat, tanti faciens rem vel sic inuentam.

Dico vobis, quod ita gaudium erit in caelo super vno peccatore poenitentiam agente, quam super nonaginta nouem iustis, qui non indigent poenitentia.

Mirum hic videtur & dubium, an Deus praeferat poenitentiam innocentiae, quod dicit maius gaudium (repetitio enim sermonis eiusdem idem significat) fore Angelis Dei super vno peccatore poenitentiam agente, quam super nonaginta nouem iustis, qui non egent poenitentia. Sanctus Paulus conuersus ad Christum dubium non est, quin gratissimam Deo fecerit poenitentiam. Sancta Maria etiam Magdalena vas dilectionis & amoris, gratissimam quoque fecisse Deo poenitentiam quis dubitet? Deinde gaudium magnum in sua poenitentia, & in seruiore mouitatis vitae assumptae eam Angelis

In peccatoris conuersione gratulandum esse propter tria.

Act. 9.
Luc. 7.

gelis fecisse quis neget? Sed nunquid maius fuit gaudium Dei, vel super Paulo, vel super eadem Maria Magdalena penitentibus, quam super puritate, innocentiaque, aut Ioannis Baptistæ, aut beatissimæ Virginis Mariæ? Hæc enim ab omni peccato est præseruata, ille à peccato in matris utero sanctificatus. Hunc igitur sensum haudquaquam voluisse mihi videtur Dominus intelligi, sed vt D. Gregorius astruit, solere multos inueniri innocentes, qui graua peccata non admiserunt, atque ideo quo minus Deum offenderunt, tanto etiam feruore minori, minori que austeritate sibi imperare. Quia enim non multa illicita admiserunt, ideo licentius etiam licitis vtuntur. Esse verò alios qui in multis deliquerunt, qui feruentiori cupiunt studio perditam recuperare, fracta restaurare, neglecta que supplere: illis, quia graua non admiserunt delicta, sufficere videtur, quod à peccatis contineant, & cõcessis rebus vtantur. Porro his qui multa illicita fecerunt, non item vt ab illicitis tantum abstineant, sufficere videtur, sed à multis etiam licitis refrænant. Itaque in huiusmodi verum est, maius gaudium fieri super peccatore penitentiam feruenter agente, quam super iusto tepide, aut non feruenter se erga Deum exercente. In summa igitur hoc intelligendum est, vt ceteris paribus (quod sanctus Thomas ait) semper præferatur, siue plus amatur innocens iustus, quam penitens, aut à peccato conuersus. Aliquando tamen conditiones mutantur, vt penitens resurgat melior, atque feruentior innocente, & tunc haud dubium præferatur. Certe non audeam ad omnia sanctam Teclam præferre S. Magdalena peccatrix, licet illa virgo innocens, hæc peccatrix fuerit. Creditur enim Maria Magdalena, licet post peccata penitens ardentior fuisse in charitate, quam fuerit Tecla in sua virginitate. Sic enim dicit Gregorius Magnus: Sciendum est, quoniam sunt plerique iusti, in quorum vita tantum est gaudium, vt eis quilibet peccatorum penitentia præponi nullatenus debeat. Hic ergo colligendum est, quantum Deo gaudium faciat, quando humiliter plangit iustus: si facit in cælo gaudium, quando hoc quod malè gessit, per penitentiam damnat iniustus.

Gaudium fieri super peccatore magis, quam super iusto, qui intelligendum sit. S. Thomas.

Gregor.

Aut quæ mulier habens drachmas decem: & si perdidit drachmam vnã, nonne accendit lucernam & euertit domum, & quarit diligenter donec inueniat eam? Et cum inuenit, conuocat amicas & vicinas, dicens: Congratulamini mihi, quia inueni drachmam quam perdideram. Ita dico gaudium erit coram Angelis Dei, super vno peccatore penitentiam agente.

Eadem est parabola, eadem similitudo, ideo ex prioris parabola expositione facile sensus hic idem elucet. Hoc vnum potest hic dici, per lucernam significari humanitatem Christi, quam Dei Filius in eo quod eam assumpsit, diuinæ charitatis feruore accendit, diuinæ sapientiæ splendore illuminavit, omnique virtute perfectissimam, candidissimamque fecit. Hæc itaque sapientia incarnata inter homines conuersando domum, id est, synagogam euertit, prædicando, monendo, increpando, inuitando, vt drach-

mam

Lucæ 19.

mam amissam, id est, animas imagine Christi insignitas, quas querebat, inveniret & saluaret. *Venit enim Filius hominis quærere & saluum facere, quod perierat.* Charissimi omnes nos errauimus, omnes peccauimus, & à pascuis cælestibus excidimus. Cognoscamus animarum nostrarum pastorem, audiamus & sequamur eius vocem. Valeat magis in cordibus nostris vox Christi, quam susurrum diaboli, carnis aut mundi. Nihil nos adeo trahat ad omnem obedientiam, quam purus Dei amor. Cui in omnibus optemus placere, qui est benedictus in secula, Amen.

SERMO IN EADEM DOMINICA.

Quid sit appropinquare Deo, & eruditiones quæ sint in hoc Euangelio.

Gaudium maius est Angelis Dei super vno peccatore penitentiam agente, quam super nonaginta nouem iustis qui non indigent penitentia, Lucæ XV. Clementiam bonitatemque suam nescio quomodo peccatoribus maiorem potuisset insinuare Christus, quomodo ad spem potuisset venire eos magis erigere, quam quod fiduciam tantam prærogauit peccatoribus, cum eisdem conuersando, cum eis manducando & bibendo, eosque benignissima morum suorum dulcedine, vultus venustate, verborumque suauitate alliciendo. Non se austerum exhibuit, quem fugerent timidi, sed per benignum, ad quem confugerent etiam deplorati. Atque ideo (quod prima est eruditio huius Euangelij) legimus, quod sumpta benignitatis Iesu occasione appropinquarunt ad eum peccatores & publicani. Iuxta humanitatem Christi loquendo, dubium non est, corporali conuersatione hoc hominum genus, quod conscientia grauabatur, accessisse ad Christum. Nam diuinitatem pedibus accedere haud poterant, quæ vbiq; orbem terrarum implet. Quare Deo appropinquat nemo, nemo ab eo recedit, nisi ratione similitudinis, aut dissimilitudinis. Appropinquare igitur illi, est similem ei fieri. Ab eodem recedere, est dissimilem ei fieri. Ecce duas res habeo in manu, puta scripturam, picturamve in duabus chartis, nõ eodem magistro, nec æque graphice depictas. Volens dissimilitudinem artis indicare: de viliori pictura quid dico? Nihil hæc pictura ad illam appropinquat, maximè ab illa distat. Itaque cum vtramque in manu iuxta teneam, distare tamen eam à se dico, non propter locum, sed propter dissimilitudinem. Parum est autem, quod sint nos appropinquare sibi, quandoquidem etiam appropinquat nobis, sicut scriptum est: *Appropinquate Deo, & appropinquabit vobis. R. Siste diabolo, & fugit à vobis.* Vult igitur nos sibi assimilari virtutibus. Neque enim vel in Christo omnis similitudo nobis est appetenda. Nam sunt quædam, quæ soli diuinitati conueniunt, habentia excellentiam, potentiam, gloriam & magnitudinem. In his nihil nos mouere debet ad appetitum similitudinis. Neque enim debemus omnia velle scire, quæ nouit Deus, nec posse miracula facere nobis est appetendum, nec in gloria ei similis fieri, aut potentia. Ibi enim non oportet appropinquare, nec assimilari nos Deo. Sic enim Lucifer voluit appropinquare, & Deo fieri similis: In cælum, inquit, ascendam, ponam thronum meum à latere aquilonis, & similis ero altissimo: sed in abyssum deiectus est. Itaque Deo soli gloria, nec nobis hanc licet appetere, nisi

Baruch 3.

Lucæ 9.

Appropinquare Deo quid sit. Recedere à Deo quid sit.

Iacob 4.

Deo in quibus assimilari debemus, & in quibus non.

Esai. 14.

ad illius gloriam moderatis circumstantijs. Deo quoque soli competit vindicta. Ideo *mea est ultio*, inquit, *& ego retribuam*. Ideo ne hæc quidem à nobis est petenda. In quo igitur assimilaberis Deo, ut ei appropinques? Nempe ut sis mundus & sanctus. *Sancti*, inquit, *estote, quoniam ego sanctus sum*. Ut sis perfectus. Unde ait: *Estote perfecti, sicut & Pater vester cælestis perfectus est*. Ut sis misericors. *Estote autem misericordes sicut Pater vester misericors est*. Ut diligas inimicos tuos, sicut alibi dicit: *Diligite inimicos vestros, & benefacite his, qui oderunt vos*, ut sis filij Patris vestri cælestis, qui solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos. Christo igitur appropinquare, id est, virtutibus eidem conformari, vtilissimum est studium, ac exercitium. Ibi nihil poteris periclitari. Exemplar est enim omnium virtutum. Fac igitur tu iuxta exemplar, quod tibi in monte, scilicet Caluarie, monstratum est. Vidisti humilem inter latrones, sustine tu quoque tui contemptum, & noli te efferre. Vidisti patientissimum, nec exprobrantibus, & illudentibus respondere verbum. Et tu discere pati verba contumeliosa, & verbera dura. Orauit pro crucifixoribus. Tu quoque pro his, qui te offenderunt, ora. Gustavit sel & acetum, & tu quoque voluptuosis abstine, & non necessarijs. Breuiter, in omnibus operibus humanis, quæ de Christo legis, audito hanc vocem: Exemplum tibi dedi, ut & tu ita facias. Secundo, accedendum nobis est ad Christum oratione, amore & voluntate. Amor coniungit, atque presentes sibi efficit eos, qui loco distant non exiguo. Oratio via est, qua nobis quotidie est eundum: & hæc est, ad impetrandum potentior, quo ante per amorem ei magis sumus vicini. Quid ultra? Omnia nobis est Christus, ideo in omnibus, quæ nobis aut necessaria, aut molesta sunt, ad illum accedere oportet. Quapropter Ambrosius item dicit: Omnis anima accedat ad Christum, quia omnia est Christus nobis. Si vulnere carere desideras, medicus est. Si febribus æstuas, fons est. Si grauaris iniquitate, iustitia est. Si auxilio indiges, virtus est. Si mortem times, vita est. Si cælum desideras, via est. Si tenebras fugis, lux est. Si cibum quaeris, alimentum est. Et hoc pro prima institutione sit dictum huius Evangelij, puta ut appropinquemus Christo, in imitatione vitæ illius ei conformari, assimilariue aliquo modo cupientes. Secunda eruditio est, ut discamus quam sapienter Christus fecerit, cum peccatoribus manducans, et bibens, nedum benignè. Neque enim magna caruit dispensatione, quod tam familiarem se illis exhibuit. Erant enim inter Iudæos in multiplici opinione homines constituti. Quidam rigorese vivebant, & hunc rigorem pro tempore & loco, puta ad commoda animarum, in conversionem peccatorum, ubi id ratio exigebat, relaxare non poterant. Erant enim nimis superstitiosi. Alij sapientiam curiosa inuestigatione quaerebant, alij miraculorum obseruabant nouitatem. Omnibus his CHRISTVS misericordie suæ tetendit laqueos, quia capere voluit omnes, atque ideo retia eis salutaria, congruaque, quibus ut sagacissimus venator animas caperet, obtendit. Misit Ioannem austeram agentem coram hominibus vitam, quo eos qui in austeritate vitæ aliquid fiderent, conuerneret. Traxit alios communiter viuendo, atque benignitate, ac mansuetudine alliciendo. Quo enim se non despici videbant peccatores

Rom. 1.
Deut. 32.
Leuit. 19.
Matth. 5.
Lucæ 6.

Matth. 5.

Exemplar
omnium vir-
tutum Chri-
stus.

Exod. 25.

Num. 6.

Lucæ 7.

Matth. 7.

Ioan. 11.

Accedendū

quomodo

fit ad Deum.

Ambros.

Sapientiam

quærit Chri-
stus exhibue-
rit cum pec-
catoribus

manducando.

Matth. 3.

Luc. 3. 4. & 7.

tores, eo magis tanquam ad verè misericordem, qui peccata donaret, se conuertebant. Alios attraxit prædicando, vt dicerent se nunquam audisse hominem loquutum, vt Iesus loquebatur. Alios quoque miraculis inuitauit, qui eius opera videntes, dederunt gloriam Deo, & gaudebant in omnibus, quæ fiebant gloriose ab eo. Verum hæc Pharisei omnia calumnijs peruertebant. Quod Christus quoque conqueritur apud Matthæum: *Veni loquutus neque manucans, neque bibens, & dicitur, Demonium habet. Veni Filius hominis & manducans, & bibens, & dicunt: Ecce homo vorax, & potator vini, publicanorum & peccatorum amicus.* Est tamen quoque alia ratio, quare adeo familiariter, communiterque cum hominibus vixit Christus. Quia enim omnibus venit, exemplum in se inuitabile cunctis præbere debuit. Si enim nimis rigorosam, abstinentemque vitam duxisset, aut solitariam, quis illum potuisset imitari? Vita illius austeritas quosdam exterruisset, ne accedere illum fuissent ausi. Maiori igitur fructu animarum communem exhibuit vitam, vbi alios alloquio, alios familiari aspectu, alios benigno accessu, alios in templo, alios in contiuio ad se traxit, atque ad salutem conuertit. Discite hictu quoque, si centum lucrandi animas noueris vias, si centum artes & modos sciueris, quibus hominem à peccato speres reducendum, potius omnes experiri, omnem impendere conatum, nihil non a motum relinquere, donec peccatorem ad Deum reducas. Prodest autem maximè nobilibus ingenijs mansuetudo cum maturitate morum zelosa, & cum exhibitione charitatis. Recipitur enim libentius, quicquid cum mansuetudine mandatur, quicquid ad modum obsecrantis aut fideliter suadentis magis rogatur, quam præcipitur. Opus enim est illi, qui ex tua correptione fieri debet melior. Primo, vt te sentiat fideliter consulentem, vt ipse qui illi bene vult. Deinde, vt tam benigno etiam modo adhibeas consilium, vt non exasperetur magis, quam molliatur. Tertia eruditio Euangelica nobis vetat iudicare peccatores. Quod enim Pharisei sæpius contra Dominum murmurabant recipientem peccatores, non suam prodiderunt iustitiam, sed superbiam & iniquitatem. Bis enim murmurantes, iniquè iudicabant Pharisei hos peccatores poenitentes. Arbitrabantur enim iniquos & peccatores eos, qui ad Christum accedebant, qui erant iusti. Iam enim conuersi erant ad Christum, ideo iusti.

Secundo se iustos ipsi putabant cum essent peccatores. Erant enim superbi, proximis se præferentes, eosdemque spernentes. Atque ideo synceram non potuerunt cum illis habere compassionem. Vbi enim superbia est, ibi charitas non est. Quod ergo nos in illis perniciosum, iniustum, ac noxium videmus, hoc nobis abstinendum est. Non igitur damnemus proximum, nemini non recta in eo viderimus. Credendus enim potius est illico respiciat se nec sua immemor fuisse salutis, vt malo perseveret in proposito. Filio si pro generali vos regula doceo, moneo & rogo, quicquid audieritis, quicquid videritis, semper existimate proximum vestrum suam salutem nolite negligere: sed & si peccauerit, interim tamen poenituisse, & iam bonæ esse voluntatis eum credite. Hoc sentite, hoc confidite de omni homine (non solum verba, sed & opera eius omnino aliud clament) scilicet: eum esse poenitentem, & in statu salutis. Hoc namque in incerto, ambiguoque

Viram commuam quare Christus duxit.

Correptionem quam faciunt fructuosam.
Iudicare temere peccatores quantum habeat periculi.
Luc. 15.
Ioan. 6.

Regula generali contra temeraria iudicia.

verfatur, & quibuscunque omnino secretum est imo nobis quoque ipsi absconditum, timus ne boni coram Deo, an reprobi, sed Deo iudicium huius relinquendum est. Nostrum verò erit bonis exhortationibus, beneficijs exemplisque virtutum omnes inuitare, prouocareq; ad bonum. Iterum prospiciendum quoque nobis est, ne peccata in nobis spiritualia occulta fouentes, aut non discutiennes dissimulemus, puta pharisaicam superbiam, arrogantiam, inuidiam & huiusmodi, quæ nonnunquam sub virtutum quoque specie latent: quæ dum non agnoscuntur, non eradicantur etiam. Idcirco quod alijs, hoc maxime etiam debemus nobis ipsis curare, scilicet vt eadem caueamus. Grauiora enim sunt vulnera, & plus habent periculi, quæ sunt secreta, & interna, quàm ea, quæ adeo sunt manifesta, vt videri, tangique possint. Spiritualia quoque vitia pestilentiora sunt carnalibus. Sequitur igitur ex his omnibus, peccatores hoc modo à nobis esse tractandos. Primo, vt culpæ, seu vitio demus correctionem, compassionem nature, & gratiæ gratulationem. Quarta eruditio est sentire erga nos clementissimam benignitatem Dei. Vide enim eum qui requiri deberet, ipse quomodo nos requirat? Certe adeo, vt etiam lætitiâ sibi & angelis suis fieri testetur, si peccator redeat ad penitentiam. Neque tamen hic tantum hoc astruit, sed in parabola quoque de filio prodigo seipsum nobis declarat, vbi narrat, quomodo pater filium miserum dum audierat reuertentem, non solum non patrimonij profusionem illi exprobrat, nec conuictis insectatur, nec arguit durè, sed occurrens in amplexum, & osculum accipit reuertentem, vestibus donat, symphoniam & chorum instituit, gaudioque illum diem dedicans, conuiuium exhibet, quòd perditus ille filius redierit, & saluus sit. Quare autem illam parabolam de filio prodigo & eius patre, aut de oue hic errante, ac patre familias reducente narrat, nisi vt ostendat similia se facturum cum peccatoribus ad se redeuntibus? Accedit huc quoque quod gaudiû Angelis esse maius dicit de peccatore penitentiam agente, quàm de iusto non egente penitentia. Non tamen hæc verba ita generaliter sunt intelligenda, quasi melior sit penitens in innocente, sed penitentem illi præfert iusto qui se non egere existimat penitentia, vtpote malorum grauium sibi non conscius. Nam sunt iusti & innocentes, qui leuia peccata (sine quibus in mundo hoc non viuunt) tantum plangunt quàm alij crimina. Quis negot hoc gaudium facturos Angelis Dei licet iustos, habentes tamen quòd amarè plangant. Siquidem quanto Deo seruentius diligunt, tanto eidem inhaerent fidelius, eoque acriori, si vel paululum à rectitudine exorbi auerint, dolore torquentur. Postremo, discendum est hic triformem penitentiam laudatam. Prima est enim purgans peccata. Hac lauit se mulier illa sancta Magdalena, quæ ad Dominum intrabat in conuiuium, non conuiuanti-um præsen-ia exterrita, quia eius animo non inuidebat de hominibus cogitatio, sed desiderium Saluatoris. Secunda est penitentiâ ornans, cuiusmodi in Ioanne reperitur Baptista. Hic enim non solum penitentiam sibi instituit, sed ad eremum, id est, ad locum penitentiæ congruum etiam puer relictis parentibus exiuit. Tertia penitentiâ est conseruans, ne peccetur. Hoc modo opera penitentiæ fecisse putatur Paulus, qui castigauit corpus suum, & in seruitutem redegit, ne fortè cum alijs prædicauerit, ipse inueni-

Vulnera secreta esse pecculiosiora.

Benignitas Dei erga nos quanta.

Lucæ 15.

Penitentiâ laudatam triformis.

Lucæ 7.

Marc. 1.

1. Cor. 9.

retur reprobis. Filij charissimi, effusio hæc paternorum viscerum diuinae misericordiae super nos compungat exciteq; nos, & ardentissimo vulneret amore. Cogitate quàm iniustam sit offendisse benignissimum Patrè. Num satis non est hæcenus illum offendisse? Num satis non est peccasse? Num decet nos fidelissimum Dominum & Patrem nos requirentem, nos expectantem, ad nostrum reditum anhelantem gaudio priuare, & eius amoris illudere? Heu filij merito sola nos eius charitas vulneraret adeo, vt totam vitam nostram, si quo modo, imperfecta aut reprehensibilis est, in eius cultum, honorem periter ac amorem mutemus. Sit semel finis operibus nostris illicitis. Deinceps Deo nostro tantam non faciamus iniuriam, vt eius præcepta, vt eius beneplacita negligamus: quia quo maiorem nunc nobis misericordiam ad nostri reductionem prærogat, eo nos durius ad se non conuersos damnat Dominus noster Iesus Christus iudex, seculorum vniuersorum iudex venturus in æternum benedictus, Amen.

DOMINICA III. POST FESTVM SANCTISSIMAE TRINITATIS, Epist. B. Pauli Apost. ad Roman. VIII.

Existimo, quòd non sunt condigna passiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis. Nam expectatio creaturæ reuelationem filiorum Dei expectat. Vanitati enim creatura subiecta est, non volens, sed propter eum qui subiecit eam in spe: quia & ipsa creatura liberabitur à seruitute corruptionis, in libertatè gloria filiorum Dei. Scimus enim quòd omnis creatura ingemiscit, & parturit vsque adhuc. Non solum autem illa, sed & nos ipsi primicias spirituum habentes, & ipsi intra nos gemimus adoptionem filiorum Dei, expectantes redemptionem corporis nostri in Christo Iesu Domino nostro.

PARAPHRASIS IN EANDEM EPISTOLAM.

Ante lectionem hanc dixerat beatus Paulus, nos Christi fore coheredes, & si tamè compassi fuerimus, Christo quoque conglorificandos. Ne tamen hoc videatur cuiuspiam graue, puta cum Christo pati, continuat: Existimo autè. Non dubitatiuè loquitur, sed quasi humilitatis causa, verbo dubitationis, cum nihil hæset, vitur. Existimo autem quòd haudquaquam sint condignæ passiones huius temporis, quantumlibet sæuæ aut duræ videantur, si respiciatur, aut si comparentur ad futuram gloriam quæ reuelabitur in nobis. Nam omnè tribulationè, etiam si equulei & ignes adhibeantur, futuræ gloriæ meditatio, vbi mærem obsederit, leuè ducet ac momentaneam. Si, inquam, placendi Deo appetitus menti humanæ infederit, vt iam conformari Christo in desiderio fuerit homini, tribulationem huius vitæ omnem pro nihilo ducere illum facit. Nam expectatio creaturæ, id est, homo expectans (dicitur enim homo creatura iuxta illud Euangelij: Prædicare Euangelium omni creaturæ) expectat in se futuram reuelationem filiorum Dei, hoc est manifestam felicitatem ac beatitudinis manifestationem. Hæc enim vbi adepta fuerit manifestabitur quòd

Marc. 16.